

Sanctuarium

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

In Festo S. Marci Evangelistæ. Fuit hic Leo quidam mysticus, id est, vigilans in suo officio, fortis & constans in tyrranicis persecutionibus tolerandis, & gratus ergà Deum, & magistrum suum S. ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55680)

Non est inventus similis illi qui conservaret legem excelsi, per humilitatem, & charitatem, & abstinentiam.

20. Felicissimi estis vos, ô Patres Minimi, qui humilitatis basi, seu fundamento innisi per meteororum incremota, supra stellas sublimare vos potestis. Vos quidem Minimi estis, verumtamen non multum ab aqua differis, quæ *Descendendo ascendit*, vel eerte candida Luna estis per similes, quæ tamen in infimo omajum cælo situata existat, cunctis tamen aliis astris nobis major esse apparet, ut de illa & Minimo dici possit: *Major quis humilior*. Fortunatissimi revera estis vos, ô Fratres Minimi, qui inter omnes Christi milites, sub vexillo militaris Charitatis, quæ inter omnes virtutes primatus gloria maximè honoratur Flores quibus Monasteriorum Vestrorum vitidana, & horti efflorescere, & fragrare conspicuatur, eorum mundum in admirationem rapiunt, quia per quævis anni totius tempora in Monasteriis vestris Charitas semper purpurea viget, & floret, propter quam in oculis sæculi haud secus, ac fulgens, & rutilans quidam Carbunculus, splendetis, de quo proinde nec non & de vestra Religione dici potest: *Cunctis splendidior*. Denique ut majora tori mundo subidia afferre possitis, in vivacissimo perfectæ Charitatis Spiritu, in Doctrina Catholica, & Evangelii prædicatione Solis munia perfectissime ex-

ercetis, dum ab oriente in occasum usque quaeversum discutendo, nunc animatis, & eritatis fideles, nunc infideles ad veram, & orthodoxam fidem generose convertitis, ut proinde de vestra Charitate dici possit, quod de Sole dicitur: *Obligat & ubique*. Vos, vos, ô dignissimi Magni Patriarchæ filii, gloriosissima dici meremini veræ abstinentiæ trophæa. Quæ dum in vultibus vestris pallorū suorum vexilla exphat, eo id sine facit, ut vos non tantum Dæmonibus horribiles, Inferno autem formidabiles reddat, verum etiam Dei oculis gratissimos, acceptissimosque efficiat, ut proinde vobis velut totidem Hyacinthis hæc applicari inscriptio possit: *Potent, & placent*. Imo quasi genitoræ Aquilæ, per abstinentiam quarto voto firmatam candorem quandam non solum in exteriori vultus specie, verum in interiori sine conscientie industria mirabilem, ostendendo quod frontis vestre impressum deferatis hoc Aquilæ Heteroglyphicum tali inscriptione notatum: *Media abijctum*. Denique quia ardenti Charitate pleni estis, eadem Charitas vos pervoveat ad supplicatorem pro me altissimo Domino, ut is mihi per sanctam gratiam suam spiritum concedere dignetur doctilem, ut illum deinceps quotidie ad meritum Dei gloriam, & animæ meæ salutem in officiis virtutum, præcipue vero Humilitatis, Claustris, & Abstinentiæ exercere possim, ac valeam.

S E R M O U N D E C I M U S.

I N F E S T O

S. MARCI EVANGELISTÆ.

Et facies Leonis à dextris ipsorum quatuor. Ezechielis cap. 1.

EGregiæ prærogativæ, quibus servus Dei velut opulentissimo ornatu decoretur efficitur, à scriptoribus Ecclesiasticis variis modis, diverisque sub metaphoris nobis representantur, nimirum, sub analogia Fontis, Fluminis, Maris, Catalli, Scopuli, Navis, Amaranthi, Rosæ, Vitæ, Palmæ, Pini Cervi, Aquilæ, Pectæ, Fammæ, Olympi, Auri, Solis, & plurium aliorum ejusdem generis. Et in primis quidem sub similitudine Fontis, quia servus

Dei, sive aquæ adversitatum augeantur, sive eadem velut liquidum argentum prosperitatis diminuat, inalterabilis semper & invariatus perseverat, ut de eo dici possit: *Nec ausus nec hucusque*. observans autem illud B. Laurentii Justiniani monitum: *Ne extollaris in prosperis, neque frangaris adversis, nec securitate verpescas, nec divitiarum ratione intereat*. Alii sub fluminis metaphorâ eundem expresserunt, quia per virtutum lenitas & discutrens, majorem semper acquirit spiritum & vigorem.

wigorem, donec ad illius perfectionis terminos
petingat, quam consequi desiderat, ut proinde
de illo verificetur illud: *Vires acquirit eundo*, il-
lud S. Bernardi axioma ob oculos semper ha-
bens quod. *Non proficere est desicere*. Alii Dei ser-
vum sub maris symbolo proponunt, quia quan-
tumcumque mala fortunæ ventis agitur, nun-
quam tamen ob hanc divinæ gratiæ aquis desti-
tuetur: *Nunquam seccabitur*, juxta illam Apo-
stoli sententiam: *Gratia Dei, & donum in gra-
tia unius hominis Iesu Christi in plures abunda vit.*
Sub Coralli similitudine etiam nonnunquam
describitur, qui ex medio maris sinu tractus ad
cæli aspectum in lapidis duritiem degenerat, at-
que ex candido in purpureum commutatur. Ser-
vus enim Dei cælum velut sudorum suorū
præmion considerando, suumque exinde san-
guinem fundendo ex Confessore vertitur in
Martyrem, seque in fide velut lapidem con-
stantem, solidum, & immutabilem per ipsam-
met experientiam comprobat. *Es there duref-
cit*, verificaturque proinde de eo illud dictum
Proverborum: *Fortitudo, & decor indumentum
ejus*. Nunc sub specie scopuli explicatur, quia
à minarum ventis impeditus, aut tyrannicarum,
persecutionum tempestatibus conqussatus non
movetur, nec siccatur, aut rumpitur: *Nec stellar
nec frangar*, dicendo cum Apostolo: *Si Deus
pro nobis, quis contra nos?* Aliàs quoque navis
metaphora illum exprimit, quia ad instar na-
vigii alicujus licet à ventis tentationum Aquilo-
nis infernalis concutiat, velis tamen animæ
sue ab aur à Spiritus Sancti ingravidatis, tem-
pestuosum hujus fallacis mundi oceanum sum-
ma cum Spiritus felicitate sulcat. *Adverso flante
præmii coronam* interea patienter expectans
prout S. Ambrosius scribit: *Contra Diabolum
dumicanti parat Deus æternitatis coronam*. Mox
Amarantus in eundem finem adhibetur, quia
ad instar illius nunquam languescit, sed charitatis
effectibus cum fervore se semper explicat. *Nun-
quam languescit*, illam Pauli sententiam verifi-
cando, qua dicitur: *Charitas nunquam excedit*.
Similiter nec Rosæ multū est ab similibus, quia in-
ter humanarum calamitatum spinas, vultu sem-
per læto, atque sereno esse conspicitur, ut de eo
dici mereatur: *Cum lenitate asperitas*, memot
enim est sententiæ Sancti Ambrosii: *Beatus, qui
rigorem, & mansuetudinem tenet, ut altero disci-
plina servetur, altero innocentia non opprimatur*.
Vitem quoque servus Dei convenienter repræ-
sentat, quia truncatis tettenarum commoditā-
Paolletti Sanctiorale.

tum tamis, magis in sanctæ Ecclesiæ vinea fru-
ctificat in operibus virtuosis: *Recisa uberior*: vel
cura Apostolo: *Cum infirmor tunc potens sum*. 2 Cor. 11.
Item Palmam, quia quanto magis se humilian-
do demittitur, tanto plus à Deo ad gloriæ ma-
gnificentiam exaltatur: *Inclinata resurgit*, juxta
quod Salvator noster promisit dicens: *Qui se
humiliat exaltabitur*. Pino quoque similis esse
servus Dei prohibetur, quia licet rudi horum
tettenorum bonorum cortice exurus sit, torrea-
ti tamen divinæ gratiæ vicinus, vigorem suum
conservat, semper vitæus permanet: *Reciso cor-
tice virer*, de quo proinde illud Propheta Regii
jure dici potest: *Es erit tanquam lignum, quod
plantatum est secus decursus aquarum*. Sunt et-
iam, qui servum Dei Cervo similem esse pro-
nuntiant, quia tamen si se nonnunquam Lassum
experiat, & defatigatum, debilitatam tamen
spem suam super clementia Redemptoris restau-
rat. *Dant animos vires*, unde illud regii Cy-
tharædi meritò explicat: *Factus est mihi Domi-
nus refugium*. Aquilæ symbolum etiam non-
nunquam servit, quia justus calamitatum rigo-
rem non timer, & furoris in Tyranni pectore
accensi ardoribus generosè resistit, illique se op-
ponit: *Nec aestas, nec hyems*. Iiis S. Joannis a-
xiomati subscribens: *Timor non est in charitate,
sed perfecta charitas foras mittit timorem*. Item
Petra metaphora, nam justus durities, seu gene-
rositas à persecutricis manus ferro allisa, loco
vindictæ scintillas emittit: *Duritie flammescit*,
illud Christi præceptum executioni mandans:
Benefacite his, qui odorunt vos. Olympus quo-
que justum exactè refert, quia mentorum suo-
rum sublimitate ad cælum usque pettingit, &
quasi terræ vilitatem fastidians, caput cælo in-
fert stellis coronandum, sæpè etiam, aut à mun-
di tumultibus se subducit, ad cælestium rerum
contemplationem elevatur, quasi dicat: *In ju-
blumate securitas*; optimè sciens quod *Requies-
cet manus Domini in monte isto*. Plures servum
Dei autò assimilant, quia in igne adventitatis
probat, & purificatur, unde servit illis symbo-
li hujus subscriptio. *Donec purum*, Uci prævidit
Malachias Prophetæ dicens: *& purgabis filios Le-
vi, & colabis eos quasi aurum*. Alii flammæ eun-
dem comparant, quæ cum in terra peregrina sit,
ad spheram suam velociter evolans dicere vide-
retur: *Donec quiescam*, cujus S. Paulus imita-
tor factus, anhelans dicebat: *Cupio dissolvi, &
esse cum Christo*. Denique quid mirum si il-
lum quoque soli similem esse dicant, quia ab al-
tis

Rex quoque Salomon talem se esse voluisse demonstravit, quando circa thronum suum multos collocati aureos Leones voluit: *Duo Leones stabant iuxta manus singulas, & duodecim Leuenculi stabant super sex gradus, hinc atque inde. Ægyptii qualitates boni alicujus superioris per lecturam cuius vertici oculus vigilans superimminebat, exprimere consueverant: In sceptro Imperium, per oculum verò vigilantiam designate volentes. Quo sensu Jeremias Propheta fortasse locutus fuit, dicens: *Virgam vigilantem ego video, id est, oculatam, vel oculos apertos, & vigilantes habentem.* Hanc quoque ob causam Deum Moyse præcepisse credo, ut Aaroni fratri suo, qui Sacerdos erat, vestem quandam faceret, in ea forma, quam sequentibus verbis indicabat, dicens: *Hæc autem erunt vestimenta qua facient: Rationale & super-humerale, tunicam, & lineam strigilam, Ubi Paganinus ex Hebræo transfert: *Tunicam oculis contextam, id est, quæ à capite ad calcem usque apertis undique oculis obstrita, & distincta esset per hoc aliud nihil insinuare volens, quam Superiorem oculatam esse debere & vigilantem. Unde Aristoteles somnolentiam Principem aliquem ad eedecere censebat, ut illam cum ipsa quoque divinitate judicaret esse incompossibilem: *Deus si aliquando dormiret, non esset Deus.****

3. Porro gloriosum Evangelistam nostrum Leonem vigilantem fuisse, sanctus Joannes in Apocalypsi sub Angeli metaphora declarat, dum inquit: *Vidi alium Angelum.* S. etenim Marcus Angelus ille erat ob virginis respectum. Unde B. Laurentius Justinianus ait: *Angelus dicitur S. Marcus, quia degens in carne, Angelicam ducebat vitam. Fortem, id est, fortitudine armatum, proprietate nimirum, quæ Leoni præ cunctis aliis animalibus tribuitur: *Descendentem de celo, utpote cælestis potius quam terrenus. Nube quoque circumdatus erat: *Amictum nube, siquidem in eorum reperitur numero collocatus, de quibus Iſaias Propheta dixit: *Qui sunt isti, qui ut nubes volant? In capite præterea Iridem cælestem, pacis certissimum signum, ferebat? *Iris in capite ejus. Et ecce Leo sancti Marci eandem pacem libro suo Evangeliorum inscriptam desert, quæ etiam eidem dum Alexandria in custodia carceris vincus est, à Christo ad quaquaversum portandum data fuit hisce verbis: *Pax tibi, Marce Evangelista meus.* In manibus suis Angelus ille*****

librum tenebat: *Habebat manu sua Libellum id est, eum, quem composuit, Evangeliorum librum. Ut autem Angelum huic sancti Marci Leonem per hunc Angelum representatum fuisse manifestius constet, observandum, quod vox Angeli hujus Leonis rugitus similis fuerit. *Et clamavit voce magna, quemadmodum Leo rugit. Pes Angeli hujus dexter super mare: sinister verò super terram collocatus erat: *Posuit pedem suum dexterum super mare, sinistram super terram. Unde si pedem suum aliquo in loco figere, idem est, quod possessionem capere, siquidem communiter dici solet: *Possessio acquiritur per pedum acquisitionem, videamus oblecto quidnam Leo sancti Marci per pedes super terram, & mare collocatos, & firmatos nobis innuat? Nil aliud profectò, quam Dominum, quod inclita Venetiarum, Venetorumque Respublica super utrumque elementum obtinet. Vel etiam dici poterit, quod quia corpus ejus sanctissimum Alexandria translatum, suam sibi requiem deinceps in sinu maris Adriatici vendicavit, idem ejus una cum Dominio protectionem quoque in se suscepit: adeoque pro hujus passus expositione applicari potest, quod modernus quidam Scriptor apte ad propositum præfens de sancto Marco scripsit: *Considerandus est Angelus hic validus à terra, id est, de Ægypto, ad mare profectus, id est, ad mare Adriatici Sinus. *Quia relinquit terram, id est, Alexandriam, ingreditur mare, id est, Venetias, ubi in præfentiarum in veneratione habetur & requiescit. Fortem ipsum nunc tanquam Leonem vigilantem videre desideratis? An non auditis Scripturam dicentem: *Et facies ejus erat ut Sol. Sol etenim oculus calinuncupatur, quia semper & perenniter vigilat, nec unquam clauditur, neque noctes tenebras novit: *Sol oculus cali. Unde Petrarum Reges Solem in summitate sceptri consistentem solebant depingere ad insinuandam vigilantiam in eo, qui alios gubernat, requisitam. Porro eadem mystici Leonis nostri sancti Marci Evangelistæ vigilantia, in prænomina sancti Joannis visione exactissime describitur: *In Feste. *Ipsa enim est, id est, Marcus (ita exponit Beatus Laurentius Justinianus) quem Joannes mysterialiter prævidens, ait: *Vidi alterum Angelum per medium cali volantem habentem Evangelium æternum. Unde gratiosum cuiusdam viri docti ingenium, vigilantiam huic sancto proprie circa urbem Venetiarum propriam ex nomine sancti Marci infatè volens,***********

Jacob de Vorag in vita ejus.

Ludov. de Alcasar. ibid. v. 1.

Apud Ric. Brixienf. Gom. Symb.

In Feste. S. Marci.

elegans, & ingeniosum hoc composuit Anagramma;

Divus Marcus Evangelista
Sum vigil ad Ventas curas.

4. Deus quondam adversus Ezechiam Regem indignatus? eundemque castigare volens, adeo gravem ei infirmitatem immisit, quæ eum ad mortem usque redegit: *Egrotavit Ezechias usque ad mortem.* Circa quem eventum duæ mihi invidunt hoc loco curiosæ quæstiones, prima est: quemnam, aut qualem hic Rex errorem commiserit? Secunda verò, quamnam illis Dei supplicii loco immiserit infirmitatem? Quod attinet commissum ab eo errorem hic utique gravissimus fuit, nimirum enorme quoddam superbiæ peccatum? Ipse etenim ad hanc usque temerariam præsumptionem devenit, ut sibi ausus fuerit persuadere, se esse filium illum, quem Isaias de virgine nasciturum, & Emanuellem appellandum esse prædixit: *Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel.* Isa. cap. 7. id est, Messias, caput Synagogæ, universorum Hebræorum Princeps & Dominus totius Israhel: *Quia Pater ejus oraculum acceperat hujusmodi: Ecce virgo pragnans erit, & ipsum putavit Emanuelem esse? ac promissionis eventum se in finem habiturum.* Quapropter virginitatem colens, nullo conjugii studio tenebatur. Ita opinatur Glycas. Hic ausus procul dubio valde temerarius erat, & magnum merebatur poenæ supplicium? ac proinde: *Egrotavit usque ad mortem.* Nonnulli hæc infirmitatem pedibus adhaesisse, ac podagram veram fuisse censent, quodque hac impeditus se loco movere, aut ambulare minimè potuerit: *Quapropter à Domino ad frugem revocatur pedes sic afflicto, ut jam putresceret.* An verò Deus Ezechiam per hanc infirmitatem mori voluerit, aut verò post illam adhuc in vivis superstitem manere, incertum est? sunt qui putant DEUM mortem ejus decrevisse, eò quod sacer textus dicat: *Egrotavit usque ad mortem.* Melius tamen alii censent, illum per hanc infirmitatem, ex DEI decreto non defuisse moriturum, cum DEUS insuper vitæ ejus quindecim alios annos adjecerit: *Ecce ego adjiciam super dies tuos quindecim annos.* Isa. 38. vers. 5. Porro, quod causam attinet, ob quam ei hæc infirmitas immissa fuit, ea utique hæc fuit, ut animatum illum ab hac gravi vanæ suæ temerari-

Isai. c. 38.
4. Reg. 20.

In Gloss.
ord. in 4.
Reg. c. 20.

tatis indispositione curaret, ne scilicet transigaret, quod non erat, scilicet se esse Messiam, qui venturus erat, ut Israhel, & totum mundum duceret & gubernaret. Verum si ita est, nova mihi suggeritur novæ difficultatis movenda occasio, nimirum. Si Ezechias commisit peccatum ambitionis, arrogantiae, vel superbiæ, sequitur manifestè, quòd malum ejus, quo laborabat, in capite ejus steterit, non verò in pedibus, adeoque caput ejus potius puniri debebat, non verò pedes illius podagra torqueri. Quòd si ambulando, vel curando DEUM exisset, jam non mirarer, si pedes ejus modo aliquo mulctarentur, nec haberem, quid opponere possem. Scio etenim quòd quia Jeroboam Prophetam se repræhendentem eum indignatione audiens, dexteram versus illum extendit, inuendo ministris, ut in carcerem illum conducerent: *Extendit manum suam de altari domus. Apprehendite eum,* mox eadem quoque dextera punita sit, quia mox exaruit, & immobilis fuit. *Et exaruit manus ejus, quam extenderat contra eum.* 3. Reg. 13. n. 5. Cui igitur dum in Ezechia caput per ambitionem graviter delinquit podagra poena pedes afficiuntur? *Ut afflicto sola ab bonam frugem rediret. Nonna redi et ad bonam frugem afflicto capite?*

5. Fortasse ipsum per quendam ex libro Numerorum adductum Scripturæ locum melius intelligemus. Aaron itaque & Maria Moysis honores & exultationem multum rati tribus linguis suis graviter contumaciaverunt: *Locuta est Maria, & Aaron contra Moysen.* Num. 12. n. 1. & 3. Quapropter DEUM quoque graviter offenderant. *Quòd cum audisset Dominus iratus est.* Atque peccatum hoc justo ultus supplicio postquam illos ad se vocatus graviter reprobavit, voluit ut Mariam in manibus, vultu, omnibusque totius corporis partibus universalis quoddam lepra contingeret: *Maria apparuit candens lepra quæ fuit.* Ibid. n. 10. Sistantus hic, Auditores, & poenam istam non nihil examinemus. Nunquid ambo Moysis famam dilacerando contumaciaverunt? Non est dubium. Cur igitur sola Maria lepra puniretur? Justus Deus utriusque quasi poena afflicta debuisse videri? hoc enim justitia dicitur & postulat. Abulensis, & alii respondent, Deum Aaroni tanquam Sacerdoti respectum aliquem debuisse. Ergone deinceps Sacerdotes impune peccabant? Nunquid justitia punire illos quoque tangeret? Certè si id verum esset, anima orationis

esset in Sacerdotibus ad peccandum licentia. Ac proinde pro hujus intelligentia observandum est præceptum illud, quod Deus nos in Levitico pro leprosis condidit, quando isdem quoadusque lepra affecti essent, omnem cum aliis conversationem, & communionem negotiorum prohibuit: *Omnis tempore, quo leprosus est, & immundus, solus habitabit extra castra.* Levit. 13. n. 46. Circa quæ verba Ludolphus Carthusianus scribit, quod leprosi ritu legis Moisaica immundi erant, ab urbibus, & opidis exclusi, nec poterant cum aliis commorari, & non debebant appropinquare hominibus, ne eos inficerent. Ecce igitur hic videmus causam cur Deus Aaronem lepra puniri noluerit. Hic enim Sacerdos erat, ac proinde animatum curæ semper in vigilare, idque quaquaversum circuire, cum omnibus conuersari, & loqui, omnibusque mederi, debebat? Quod si autem lepra punitus fuisset, hæc omnia exequi, suasque functiones ex officii sui obligatione debita cum vigilantia exserere minime potuisset, quod magnum omnino inconueniens fuisset, siquidem inseparabilis superioris alicujus proprietatis est vigilantia. Ac proinde Alexander cuidam in Curia sua regia excellenti nobili, nec non & omnis exercitus sui militibus dixit: *Plus vigilare quam mori cerè scio, ut ipsi quietos somnos capere possitis.* Etenim Ezechias in suis cogitationibus misera quadam phrenesi, & temeraria ambitione correptus fuit, ut sibi se illi esse filium cerè persuaderet, quem Isaias ex Virgine natus, & Emanuelem vocandum esse clarè prædixit: *Eccè virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel;* ac proinde se futurum totius Synagogæ caput, Israëlitis totius Moderatoriem, imò totius mundi Dominum. Unde Deus illum podagra afficiens dicere illi voluisse videtur. Is, quitalis est, qualem tu te esse tibi stultè persuades, debet vigilans esse, nunquam dormire. Semper circuire, omnibusque ad subditos pertinentibus negotiis occurrere, eorumque curam habere. Qui autem molesta est podagra affectus, hæc omnia præstare, proque eorum executione circuire non potest, sed immobilis persistere cogitur, quomodo igitur vigilantia, quæ in superiore requiritur, locus in eo esse poteratque idem molesto hoc malo pedes tuos corruptos esse voluit, ut vel hoc impedimento ad sanctiorem posses mentem redire, certoque cognoscere, te nequaquam eum esse, quem te fore stultè credidisti. *Ut afflicto pede ad bonam frugem*

redires. Sanctus Marcus à sancto Petro Apostolorum Principe famosissimæ totius Ægypti urbis Alexandrinæ constitutus fuit Superior, & Prælatus. Ceterum autem est illum nec lepra fuisse affectum, sed tanquam Sacerdos, Prælatus & Episcopus, agebat cum omnibus, in vigilantia officii sui erat acutissimus, in procuranda animarum salute prædicando, docendo, fidem plantando, & propagando, baptizando erat assiduus: Nec pedes habebat podagræ impedimento affectos, ut in vigilare, & negotiis, ubi necessitas postulabat, intendere, omnibusque occurrere non posset, quin potius ad maiorem Dei gloriam, animarumque salutem in continuo motu, laborum Apostolicorum exercitio continuè perseverabat? Evangelii prædicandi causâ nunc Romam, Alexandriam, & ad omnia totius Ægypti loca proficiscendo, nunc ad honorem Dei, & S. Petri Magistri sui Ecclesiæ quaquaversum ædificando: nunc ab Episcopatus sui residentia Pentapolim ad convertendas ibidem gentes se conferendo, mox iterum Alexandriam ad pastoralium functionum suarum exercitia redeundo. Semel autem speciatim accessisse fertur, quod ad gressum per prænominatæ urbis portas calcei ejus omniò dissoluti fuerint, & rupti, veluti contestantes se ad continuanda, quæ à sancto Marco continuè fiebant, Apostolica itinera, & labores insufficientes. Mira profectò res? calcei, qui ex mortuo, & insensibili cortio constabant, se labores, fatigationes, sudores, viatum incommoda, quibus sanctus Evangelista conficiebatur, sentire quasi declarabant, sequè ad illa diutius continuando impotentes esse, jam dissoluti, & facti favebant? & tamen vivi, & sensitivi sacri Evangelistæ pedes insurgibiles erant, & velut ex ære, & ferro constatis, omnibus occurrentibus resistebant laboribus, nec frangebantur lassitudine, nec laboribus succumbebant. Sed nihil hoc mirum? siquidem Marcus Leo vigilantissimus erat. Quamvis etiam non sine causa suspicari possum, sanctum Evangelistam dura opera calceos suos distupisse, utpote, qui sollicitudine, quæ comes est vigilantia, magno impedimento erat, ut hac ratione magis se vigilantem exhiberet. Unde Scobæus benè observavit, quod *Discalceatum iudæo præstantius est, quam calcareo?* cum calcei Ioan Baptistæ plus impediendo obliant, quam iuvando proficiunt. *Per rursus, ser. i. imo esse, ac colligatum, & unctum e. Cat. rursus*

Petr de
Natal.
Jacob de
Vorag. in
vita ejus.
B. Petrus
Dam.

139

immunitas calceorum multum facilitatis, & agilitatis prabet pedibus si exercitati fuerint. Ac proinde sublato hoc impedimento S. Marcus majori cum sollicitudine in officiis vigilantiae suae commissis progredi valebit.

6. Visio illa, qua sanctus Ezechiel cursum à quatuor animalibus, homine, leone, bove & aquila ductum conspexit, ab omnibus sanctis Patribus permagni aestimata fuit. Verum audite obsecro singularem depositionis illorum: Similitudo vultus eorum facies hominis, & facies leonis à dextris ipsorum quatuor facies, autem bovis à sinistris ipsorum quatuor, & facies aquila desuper ipsorum quatuor. Porro per quatuor haec animalia quatuor Evangelistae intelliguntur per hominem quidem Matthaeus, per leonem Marcus, per bovem Lucas, & Joannes per aquilam. Quod verò leonem attinet Rupertus Abbas inquit: In Marco facies leonis agnoscitur. Et Hugo Cardinalis: Quia à clamore in deserto videtur per leonem Marcus figuratur. Eadem quoque quatuor animalia à sancto Joanne in sua Apocalypsi fuere visa, tanquam praecipua magnifici throni omnipotentis Dei ornamenta. Et animal primum simile leoni, secundum animal simile vitulo, tertium animal habens faciem quasi hominis, & quartum animal simile aquila volanti. Porro haec visio Joannis in duabus praecipue particularibus circumstantiis à visione Ezechielis, differens esse videtur. Primum enim leonem sancti Marci primo loco reponit: Et animal primum simile leoni. Secundo, quod illa oculis undique plena viderit ante & retro: Quatuor animalia plena oculis ante & retro. Scite hoc loco percipetem cuiusnam usui tot oculi deserviant, ante & retro? Si ad hoc ut videant illis sunt dati, certum est quod unus, vel duo ad summam suffecissent. Verum, Auditor, dicite quanam causa Poetas permoverit, quod argo ceorum oculos adfixerint? Nimirum, ut in custodia Jo, vel Isis quam Juno illi, ne à Jove raperetur, custodiendum confignaverat, vigilans esset. Unde apparet quod tot in hisce quatuor animalibus visi oculi nihil aliud significare velint, quam summam in omni eo, quod ad verum Divinae Majestatis cultum pertinet, vigilantiam. Nunc igitur utramque visionem diligenter observate, & invenietis, quod tamen Ezechiel Matthaeum, & Marcum in unum, eundemque ordinem ponat: Facies hominis, & facies leonis à dextris ipsorum quatuor. Matthaeo etiam praecedentiam, primum-

que locum attribuendo. Facies hominis prius, postea autem facies leonis. Sanctus Joannes tamen primo loco leonem collocat: Animal primum simile leoni, forte per hoc insinuare volens, quod in eo, quod est oculos habere apertos multos, & vigilantes sancto Marco inter omnes alios Evangelistas primus locus debetur, Ruperto Abbate nimirum expresse affirmante, quod oculos aperire significet mentem exercitare. Et Hugo similiter per oculos apertos circumspeditionem quae idem est, quod vigilantia, intelligit: Oculis ante & retro, quae scriptura omnimodam docet circumspeditionem. At verò dicit aliquis, quodnam est illud, in quo Marcus praeter Matthaeo magis ocularis, & circumspectus esse dicitur? Legite principium Evangelii utriusque Evangelistae, sic anim facile invenietis quod Matthaeus solum generationis, & Nativitatis Christi temporalis mentionem faciat, dicens: Ver generationis Iesu Christi, filii David. Vidit solum retro, id est, humanitatem, quae divinitate posterior est. Sanctus Marcus autem & divinitatem, & humanitatem simul conspexit: Oculis ante & retro servando temporalem, & aeternam generationem. An non ipsum clarè satis dicentem auditis? Initium Evangelii Iesu Christi, ecce humanitatem, Filius Dei! Ecce Divinitatem. O vigilantissimum leonem! In insignem Evangelistam Marcum! ad videndum tam aeternam quam temporalem generationem oculos apertos tenet. Quid est, quod Marcus dicit: Filius Dei, Matthaeus Filius David? Interrogat B. Petrus Damianus: Vt per alterum Filium Dei, per aliter ostenderet se esse filium hominis! incarnati Verbi illa divinitatem, ista generationem describit humanam.

7. Praelatorum oculi, qui vigilantes esse debent, non proprium commodum, sed proximi utilitatem debent respicere: Qui praesunt Republicae, sicut Plato, utilitatem civium servatur, ut, quae quid agunt, ad eam referant, ab omni commodorum suorum. Consonanter hinc politicae mysticas Filii Dei actiones in memoriam vobis revocate. Salvator etenim noster dolorosissimae passionis suae amaritudini daturus principium in horto Gethsemani constitutus, ibidem ad Patrem aeternum orationem effundens, teste sancto Luca, tantas passus est cordis sui angustias, & molestias habuit adeo excessivam, ut inde sanguineus è sanctissimo corpore suo sudor elicitus fuerit: Et factus est sudor eius

Ezech. 1.

Rupert. ibid lib. 1. cap. 7. Hugo Card. ib. Apoc. 4.

Idem ib. num. 7.

To. Bocc. in General. Deorum lib. 4. Th. Porchat. in Advent. super ac. Sannazar.

1. ap. 1. ap. 1. ap. 1. ap.

1. ap. 1. ap. 1. ap.

1. ap. 1. ap. 1. ap.

manibus miserè subjecta. Quid hic facies, ô Marce? si tanquam vigilans Pastor Alexandriam te contuleris, ut illam ab Idololatria & Dæmonis potestate liberes & eripias, non jam sanguinis dumtaxat stillas sudabis, sed integros sanguinis rivus profundere debebis, sylpeaso ex collo tuo suæ repaberis, & velut bos ad macellum traheris, ibidemque bestia instar excarnificaberis, videorq; inter omnes has tibi illatas iniurias eos ira audire loquentes: *Trahamus Bubulum ad locum Bucculi.* Et quidem nunquid sola omnium harum ærumnarum consideratio te pavido reddet? nunquid mœstum, & afflictum efficiet? Nequaquam. *Transseat à me calix iste?* Non enim tormenta torquent, non terret martyrium, sanguinis effusionem non exhortesco, imò nec ipsam quoque mortem formido, aut expavesco. *Carnes ejus in terram fluebant, & sanguis lapides rigabantur.* O Pastorem vigilantissimum! ô verum Divini Magistri sui discipulum! Pro gregis sibi commissi utilitate propriam vitam nequicquam curat, eundemque ad Evangelii lucem contuendam educere nititur, tametsi securus sit ad mortis tenebras se infallibiliter fore reptandum. Recupetare gregem suum allaborat, tametsi in hanc rem eroganda esset proprii sanguinis sui moneta, quia lumpetu mortis suæ vitam illis procurare saragebat. Majus enim sibi tormentum esse videbatur Alexandriam Idololatriæ tyrannidi miserè subjectam cernere, quam in proprio corpore, sanguine, & vita martyrium sustinere, aut carnicis barbaro ferro se expositum, & subjectum esse. Cui conforme est quod Petrus Damianus scripsit: *Sicut Alexander in Ægypto urbem construxit Alexandriam, sic Redemptor noster inter hujus mundi tenebras sanctam edificavit Ecclesiam, qui verè tenebrarum levavit angustias: Hoc fecit in Ægypto per Mariam, hoc per ceteras celestis curiæ Senadoras in toto orbe terrarum.*

9. Non minùs mystica, quam pu'chra est illa S. Hilarii ponderatio, quam circa Salvatoris manus dum eæ ab Hebrais clavis in Crucem agerentur, piè instituit. Dicit enim quod Salvator noster palmas sibi perforari sentiens ad eò vehemèntia è pectore lamenta, & suspiria edidit, ut ad cælos usque pertingere potuerint: *Transverberante clavo palmam, gemitus ascendit.* Cur, obsecro, non idem fecit quando pedes ejus Cruci fuènt affixi? Num fortè dolores non sensit? aut pedes ejus fortasè insensibi-

biles erant? Nequaquam? Clavi enim non minorem pedibus, quam manibus dolorem inferebant? Imò dicere auctim vulnere pedum evacuationem doloris sensum secum adferre, quæ manibus infliguntur: *Dolor pedum interdam adeò recrudescit, ut homines exanimet: Persepe autem accidit, ut nervi vis, in quibus est sensus maximus, ferro perforatus ipsius accidat:* inquit Cardinalis Alphonsus Palleottus. Agendum videtur nunc ad dissolvendum hujusce difficultatis nodum aliquam nobis ex ista Prophetæ relationibus emendicare lucem possumus. Hic enim dum Divinum Messiam loquerem introducit, eundem totum humanum generis manibus suis descriptum circumferre declarat: *Ecce in manibus meis descripsi te.* Advertendam est autem quòd non dicat, *in pedibus, sed in manibus.* Dolor pedum merè suus erat, & tanquam suum eundem non sentiebat, quasi diceret: *Transseat at verò, quia in manibus ejus nos quoque clavis transfixi eramus, idè in us plurimum, quam proprium dolorem sentiebat.* *Transverberante clavo palmam gemitus ascendit.* Simile quid in persona S. Marci Evangelistæ accidisse videtur. Hic enim probe sciens quanta, & quam sublimis sit Sacerdotum dignitas, qualemque sacerdotalis functio puritatem requirat, idè sicut se illo gradu indignum reputavit, ita quoque se ad eundem facere decesserat inhabilem, sibimetipsi dextera suæ pollicem dextra operà amputando. Deinceps verò licet dignitas hujus defectum seu carentiam manui suæ in operando magnum adsciscere impedimentum, aut præjudicium experiretur, carentiam tamen istam libentissimè sustinuit? nec de ea doluit, aut lamentatus unquam fuit? adè ut necellum fuerit, ut digitus ille à S. Petro magistro suo libere miraculose restitueretur, ilque manum ejus denudò redintegraret. Contigit autem quòd Aniani calceum quendam S. Marci relatuere & repartare volentis subula in calceum indigenda ab eo aberrans Aniani præfati manum rotulante perforaverit, seu transfixerit? qui ob ingentem vulneris accepti dolorem inconsolabiliter dolens, auxilium implorat, & cælum invocat: cum ecce Marcus subito accurrit, ejus dolori comparitur, eumque bono animo esse visum consolatur, atque in Deum firmiter credere, & sperare jubet? mox verò modicum tempus accipiens, eamque salivà suà contempertam, vulneris loco adhibet? idemque protinus sanatur. Similiter cum militi cuidam in aequali practico,

Jacob. de Vorag. & Petr. de Natal. in vita ejus.

D. Petrus Damian. serm. 6. & 3. de S. Marco.

D. Hilari. PiClav. lib. 10. de Trinit.

seu duello manus detuncata fuisset, isque se
 mox sancto Marco bona cum fiducia recom-
 mendasset, illam sibi redintegratam, sanam-
 que & salvam brachio suo & pristino statui re-
 stitutam esse sensit: *Invocavit Beati Marci sus-
 fragia, & manus sui continuo sanitati pristina
 restituta.* Verum sicut hic non nihil, o Beate
 Marce, & verbum, quod ad te eloquendum
 habeo, patienter, obsecro, sustine? Quod si tu
 vulnus palmæ seu manûs Aniani curare vales,
 & similem sanationis gratiam militi clienti tuo
 præstare novisti, cur nulla tibi cura est de mu-
 tilata manu tua propria curanda, ut in illa am-
 putatum tibi pollicem redintegres & restituas?
 Num forte non audes manus tuæ unicum dun-
 taxat digitorum restituere, qui aliis duas manus li-
 beras restituiti, & sanas? Imò verò Marcus
 sibi metipsum quoque mederi potuisset, si voluis-
 set, verum Marcus eodem sensu, quo Chris-
 tus movebatur; magis enim Marcus affligitur
 ob mutilatam & læsam manum alienam, quam
 ob amputatum sibi digitorum. Manus suæ cura-
 tionem etenim nihili curat, & ideo illi etiam
 non medetur, bene tamen læsam Aniani ma-
 num, & aliam militis manum mutilatam ma-
 joris æstimat, atque ideo mox illius manum
 sanat, alterius verò mutilatam manum redin-
 tegrat, & pristino statui perfecte restituit. *Cum-
 que in humum despueret, lutum confecit, & ejus
 viri manus illiens, in nomine, inquit, IESU esto
 sanus, ac statim ejus viri manus sanata est.* Vigi-
 lantior fuit ad subveniendum proximi quam
 propriæ necessitati.

10. Leo, mox ut patru editus est, tribus diebus,
 & tribus noctibus dormit? Genitor autem ejus,
 utpote vigilantis amicus, somnoletiam ejus
 diutius sustinere non valens, vehementem, &
 valde terribilem edit rugitum, adeo ut terram
 tremere faciat, in qua Leonis catulus dormitat,
 eumque hoc tremore à somno suscitatur? ut refe-
 runt Pictorius, & alii: *Tribus diebus, & tribus no-
 ctibus dormit, tum deinde Patris rugitum tanquam
 tremefacto, concussoque cubili loco catulum dor-
 mientem expergescit.* Porro Alexandria civitas
 hoc nomine à Philippo Macedonum Rege in
 honorem Alexandri filii sui appellata fuit? ab
 Olympia autem matre ob somnium, quod in
 ea dum magnum Heroem filium sum partura
 erat, habuit, Leontopolis vocata est, quasi læna.
 Filii autem urbis hujus, id est, incolæ ejus Ido-
 lolatriæ somnoletiam obtusi infidelitatis tene-
 bris profundo jacebant sopore sepulti, eum ecce
 Paolotti Sanctorale.

S. Marcus? Leo ille generosus, & vigilantissi-
 mus, prædicationis suæ rugitum eisdem expege-
 facit, ipsosque intellectus sui oculos aperire fa-
 ciens, in errorum suorum, in quibus sopiti jace-
 bant, perfectam cognitionem inducit, men-
 temque eorum Evangelicæ doctrinæ luce illu-
 minans eosdem ad Catholicæ fidei firmitas feli-
 cissimè perduxit. Unde S. Hieronymus, & Pe-
 trus Damianus dicunt: *Deus Omnipotens tan-
 tam verbi virtutem contulit, taniam prædicationis
 gratiam prærogavit, ut omnes tunc ad fidei rudi-
 menta confluerent.*

D. Hier.
 de script.
 Ecclesi.
 D. Petrus
 Damian.
 serm. 2. de
 S. Mar.

11. Lucanus Julii Cæsaris vigilantiam cele-
 brare volens, quam eo tempore, quo tanquam
 Romani exercitus Dux generalissimus bello de-
 didit & implicitus erat, ostendit, in hæc verba
 prorupit? *Omnia Cæsar erat.* Quidnam au-
 tem per hoc encomium in laudem dicti Herois
 dicere voluerit, incertum est. Simile ferè enco-
 mium Theodoretus S. Paulo Apostolo attribuit,
 cum ait: *Ipsè erat omnia.* Etenim modus hic
 loquendi valde succinctus est, atque ideo verus
 ejus sensus difficulter penetratur. Scio equidem
 S. Apostolum, cum gladio dimicando, tum
 doctrinâ suâ prædicando veluti alium quen-
 dam fuisse Cæsarem, adeo ut de eo dici porue-
 rit: *In utroque Cæsar.* Veruntamen elogium
 istud totum Pauli, & Cæsaris encomium adæ-
 quare videtur dicendo: *Omnia erant?* Siquidem
ly omnia magnam in se continet ampliationem:
Quia, qui dicit omne, nihil excludit. Sed quâ ra-
 tione fieri poterit, quòd in uno homine omnis
 caritas, omnisque perfectio imaginabilis repe-
 riarur? Pro hujuscerei faciliiori intelligentia re-
 vocandum est in memoriam famosum illud,
 quod à multis Britannæ Principibus Baroni-
 bus, Nobilibus in eadem Insula celebratum est
 hastiludium? In hoc enim quilibet in scuto suo
 Emblemata quoddam cum sua adjuncta senten-
 tiolæ pulehra Epigrammæ depicta habebat, hic
 enim Aquilam, ille Pavonem, iste Cervum, alius
 Pinum, Cedrum alter, ille Cedrum, alter Cypres-
 sum, alii alia in scutis suis depicta ferebant. Inter
 reliquos autem unus in hujus hastiludii arenam
 prodiit, qui nullam scuto impressam Emblematis
 picturam referebat, sed hanc duntaxat inscrip-
 tionem scuto ferebat impressam. *In me omnia,*
 id est, omnes virtutes, & prærogativæ, quæ in
 cæteris hujus hastiludii collegis reperiuntur dis-
 persæ, in me uno simul, & semel reperiuntur
 unitæ & collectæ; scilicet Aquilæ generositas,
 Pavonis nobilitas, velocitas Cervi, altitudo Pi-
 ni,

Lucanus
 in Phar-
 sal. lib. 2.

11
 246

ni, Cediti immutabilitas, constantia Cypressi: uno verbo *in me omnia*. Ita de Caesare quoque dicere poterimus, quod scilicet in ipso collecta simul sunt universa totius Romani exercitus virtus? Idemque de S. Paulo dicere licet, in ipso nimium reperibiles fuisse omnes, quæ in aliis dispersæ reperiebantur, perfectiones.

12. Theodoretus autem aliam huic Symbolo adhibet expositionem? Dicit enim quod Apostolus in maritimo itinere constitutus, post vehementem quandam tempestatem in mari obortam, qua navis tum à ventis, tum a furibundis undarum procellis agitata, & conquassata spem omnem evadendi periculum navarchus adimebat, omnibus se perditos esse conclamantibus, solus ipse intrepidus manserit, & impertentus navigii sibi vendicavit gubernationem, adeo ut nunc succurreret navarcho, mox adjuverit remiges, pauld post velis manus suas applicando eadem nunc dilatavit, nunc, prout opus erat, eadem contraxerit, aliàs omnino dimiserit, nunc cucurrerit ad puppim, mox se receperit ad proram, nunc dimiserit antennas, nunc animavit afflictos, iisque, qui in mare dilapsi fuerant, auxiliatrices mox porrexerit dextras. *Omnia Paulus erat, Ad hos currebat, ad illos veniebat, ad hos transibat, ad illos resistebat vento in vadens celerius, eos, qui submergebantur sursum attrahens, nautas adhortans, proram circumspiciens, funes tendens, remos tractans, velum trahens, caelum suspiciens; Ipse denique erat omnia, & nauta, & gubernator, & omnia patiens ut mala solveret aliorum.* Sic quoque Caesar in prælio constitutus animabat milites, nunc pedites, mox equites, nunc excitabat capitaneos, mox Colonellos ordinabat, nunc exercitum impetum facere, mox eundem se subducere iubebat; nunc veluti Vexillifer signa versabat, nunc velut Decurio acies dirigebat, nonnunquam succurrebat vulneratis, lapsos denique alibi erigebat. Uno verbo. *Caesar omnia erat.* Verum, cheu, cum quanto majori jure de Sancto Evangelista nostro dicere possumus, quod Alexandria & in Aegypto *Marcus omnia erat.* In animarum cura vigilantissimus, in prædicando indefessus, in instructione infidelium charitativus, in docendo Evangelio assiduus, in baptizando accuratus, adversus idola austerus, erga pauperes autem benignus, consolator erat afflictorum mitissimus, erga pupillos misericors, & pius, in subventionem pauperum sollicitus. Anianum manum suam subula transfadigentem

mox sanat: In Aquileia Antanaphom Ubbi Filium leprâ oppressum purificat. Viro Marcum in carcerato, dum ei se recommendat, libertatem protinus præstat. Si hinc Aquilo, si mare furete incipiat, si naves naufragæ submergantur, ipse cunctos ad portum feliciter adducit. Straceno in mare præcipitato, è mediis procellis S. Marci opem imploranti mox succurrit, eumque baptizat. Murarium Venetiis, è Campanis S. Marci delapsum ab omni malo præservat. Raligiosum moribundum ipsum fideliter invocantem Papæ visitat, & confortat. Apuliam annox caritate flagellatam, ad terræ sterilitatem abigendam, propulsandamque famem salutaris pluviam totam regionem fovendat. Lactonibus misero alicui viatori oculos erueri volentibus efficit ut ferrum obtusum omnem aciem amittat, à pedes truncate concutit, securim ceræ instat, loquescere facit, si dentes malleo ferreo evellens allaborent, omnem hic duritiam suam eo despondente amittit: Si Fideles urbis Alexandinae morum ab ipso reformationem exposcant, ad communem paupertatem, vitamque Apostolicam mox illos reducit. Si Cathedralis Ecclesie suæ functionibus necessariis ministris non sufficiant. Aniano Episcopo, Melitum, Saronis, & Cerdonium, nec non septem Diaconos, & duodecim Clericos mox adiungit. Si in eadem Civitate una tantum Ecclesia populi devotioni non sufficiat, aliam ibidem mox erigere iussit. Totam Aegyptum percussit, omnia videt, omnia lustrat, multaque Monachorum monasteria ædificat. Conversum Hermagorum Romanum secum conducit, utque hic à S. Petro Aquileensis creetur Episcopus, ab eodem sollicitè supplicat. Dæmones ex corporibus obfessis energumensorum eliminat; infirmos protinus sanat, mortuos ad vitam denuò suscitât. Uno verbo: *Omnia Marcus erat,* ut hac ratione verificetur, quod doctus & pius Beati Laurentii Justiniani ealamus de eo scribit: *Invocat illum oppressus, & laetum, & levamen sentis; Ejus implorat auxilium in periculo, & sospitatem recipit: in mari, in solitudinis, in periculo, inter latronum acies exoratur, & iuxta & iuxta fidelium precantium suffragatur vota.*

13. Verum enimvero nollem tantum temporis spatium explicandæ mystici Leonis postici vigilantia attribueri, quin etiam sufficiens pars temporis ejusdem fortitudini superfit, præcipue cum una alteri semper conjuncta, & connata esse reperitur. *Nec est satis Leonem vigilantem esse, nisi & fortissimum sese præbeat.* Inter omnia animi-

Theod. apud Didac. Nysen. in Fer. 3. Dō. Assumpt.

animalia, nullum est tantâ fortitudine præditum, ut Leo. Leo figuratè nuncupatur ob roboris virtutem, inquit Laurentius Justinianus. Agamemnon, ut suam in præliis & certaminibus fortitudinem declararet, scuto suo Leonem insculptum habebat, quod postea in Olympia fano per aliquot tempora pepensit. Et Callaneus Leonis qualitates describens ait: *Inter animalia Leo obtinet generositatem, principatum, fortitudinem, & administrationem, ita quod Princeps terrestrium animalium dicitur.* Ac proinde cum Philippus Rex Macedonia somniasset Olympiam conjugem suam, quo tempore Alexandrum utero ferebat, Leonem quendam paritum (uti paulò antè diximus) firmiter sibi futurum esse persuadebat, ut filius suus in fortissimum Heroem evaderet, prouti reipsa eventus sequens postea demonstravit. Unde illum veluti Herculem quendam Leonis exuviis indutum depingere solebat; ac demùm urbi Alexandria, quam in nati filii honorem, & perpetuum monumentum ædificare cœpit, Leontopolim appellavit, id est, Civitatem Leonis. Verè S. Marcus Leo quidam fuit, prouti sub hujus animalis metaphora inter quatuor Evangelistas representatur, ideoque illi non minus quam Alexandro, & Herculi, imò majori jure Leonis debeatur exuviae, utpote qui prædicationis suæ fortitudine Leontopolim, sive Civitatem Leonis superavit, & mansuetam redditam, seu cicuratam, sub Evangelicæ fidei jugo humiliatam reddidit. Et quidem dum Leonem S. Marci duobus pedibus in terra, duobus verò aliis in mari consistentem video, planè intelligere videor mihi per hoc significari hunc mysticum Leonem nostrum prædicationis suæ fortitudine subjugasse sibi Alexandriam in terra situatam, & ex fidelium erga ipsum devotione factum esse urbis Veneriarum in mari situatæ Domini & Protectorem.

14. Macedonum Rex Alexandriæ urbis fabricam inchoaturus, ideoque idæam illius quoad circuitus amplitudinem Architectis consignans voluit, ut acceptam calcem, & gypsum per totum districtum effunderent, quaquaversum urbis illius mœnia fabricanda, aut protendenda erant; ac verò cum nec calcis, nec gypsi tanta ad manum quantitas præsto esset, Rex autem fabricæ initium accelerari desideraret, loco calcis, & gypsi facinâ usi sunt, & tritico, quod tamen per circuitum urbis dispersum ab avibus protinus devoratum, & consumptum fuit. Qua

de re Rex certior factus, eandem cum Philosophis mox consultit, qui eventum illum bonum augurium protendere, & boni ominis nuntium esse responderunt, futurum enim esse ut civitas illa abundanti semper annonâ instructa esset, locus quoque esset mercimoniis tractandis, & negotiationibus instituendis aptissimus, ad quam proinde omnes circumvicinæ Provincie suam essent pro faciendâ quatumlibet occurrentium necessitatum provisione, habituri refugium. Eum verò augurium istud exitimo fuisse eorum, quæ post eandem urbem à S. Marco Evangelista spiritualiter reædificatam in eadem urbe certò eventura erant, certum quoddam præsignum. Quamnam enim illi majorem Sacer Evangelista adducere abundantiam potuisset, quam farina, seu Panis Eucharistici, & vini pretiosi sanguinis Jesu Christi affluentiam interminabilem? Isaac domum filii sui Jacob aliunde stabilire, aut confortare nesciebat, quam relinquendo illi abundantiam panis & vini, ac proinde Esau fratri suo dixit: *Fumento & vino stabili vi eum.* Eodem quoque modo S. Marcus urbem Alexandriam pane & vino Eucharistico stabilivit; unde cum Propheta ei dicere poterat: *Fumento, & vino, id est, frumento corporis, & vino sanguinis Christi, inquit Paschasius, stabili vi te.* Er quidem si nobilis hæc civitas hanc sibi à spirituali fundatore suo relictam substantiam ea, qua par est, diligentia, & fidelitate conservasset, sub infidelium intolerabile jugum de novo nunquam redacta fuisset.

15. Deus olim per os Isaïæ Prophetæ altare suum in medio Ægypti erigendum esse prædixit: *In die illa erit altare Domini in medio terræ Ægypti.* Medium sive umbilicum Ægypti Cosmographi servatâ justâ torius Ægypti geographiâ, seu dimensione urbem Alexandriam esse volunt. Optarem hoc loco scire cur Deus in hac urbe sibi à S. Marco altare suum erigi, & in eodem sacrificia panis & vini, id est, corporis, & sanguinis Redemptoris nostri sibi offerri voluerit? Cur in Alexandria, quæ est cor, sive centrum, & umbilicus totius Ægypti? Observandum igitur hic est pro faciliori responsionis intelligentiâ, Hebræos capere nullatenus, aut intelligere potuisse, gentem aliquam reperibilem esse, quæ eodem Deo ciberetur, & pascatur, quem ipsa adorat; ad eum ut Christo dicenti: *Nisi manducaveritis carnem meam, & biberitis sanguinem meum, non habebitis vitam in vobis,* difficulter fidem adhibere potuerint, ac proinde dicebant

(estque multorum opinio Marcum id dixisse) *Durus est hic sermo, & quis potest eum audire?* Porro eadem durities in urbe Alexandria vigebat. In cuius veritatis testimonium omnes Aegyptii detestantur pastores, eò quòd armenta, quæ veluti Deos suos adorabant, alimenti loco postea manducarent: *Detestantur Aegyptii pastores ovium.* Quid autem pro hac difficultate superanda faciendum restat? Profectò ad eandem evincendam neutrum è tribus illis animalibus sufficit, id est, nec homo, nec bos, nec Aquila, id est, nec Marthæus, nec Lucas, nec Joannes, sed Leonis requiritur fortitudo; vadat igitur S. Marcus, & prædicationis suæ fortitudine, Aegypti duritiem superare contendat, atque in medullio illius Dei honore altare confestim erigat: *Erit altare Domini in medio terra Aegypti:* ut Aegyptii videntes quod in eodem altari Sacerdos, id est, Marcus, & fideles Sacramentato Deo suo cibentur non solum per prædicationis Apostolicæ vim, & energiam, verum etiam per illustre Marci exemplum victas dare manus cogantur.

D. Petr.
Dam. ser.
1. de S.
Marco.

16. Sanctus Petrus Damianus sacrum Evangelistam Berillo lapidi pretioso comparat: *Hodie dilectissimi velut pretiosus, & conspicuus coram oculis nostris auro radiante Berillus imprimetur.* Cur, obsecro, sacrum Evangelistam alteri gemmæ non comparat præterquam Berillo? Sanctus Ambrosius de hac gemmâ loquens, illam luminosam, claram, cælestique colore imbutam esse dicit: *Berillus eximia claritatis est, caruleum colorem habens, significat pura vite homines, & à sæculi actibus per omnia alienos.* Fortasse demonstrare volens, S. Marcum, eò quòd hunc mundum, & omnia terrena bona contempserit, prorsus fuisse cælestem, suamque mentem versus cælum semper habuisse conversam, omnesque tum corporis sensus, tum animæ potentias ad cæli obsequia perenniter dedicasse. Verum enimverò quis est, qui nesciat cælum juxta Philosophorum opinionem ex temperamento incorruptibili, & inalterabili compositum, & consequenter corpus forte, & solidum esse? *Quia non habet annexam privationem;* Etenim Marcus Berillo per omnia similis existit; utpote qui plus de cælesti quàm de terreno participat; quia non habebat annexam privationem gratiæ divinæ; Leonino pectore præditus erat, id est, animo forti, insuperabili, & invincibili. Nam quòd si illi minentur infideles, non curat: si mortem illi machinentur, non timet: si illi ad patibulum raptando laqueum injici-

ant, non formidat. O Berillum cælo simillimum! O Leonem invincibilem! O Marcum eò fortitudinem spiritus insuperabilem! Vete palmæ illi comparandus venit, quæ quantò magis à pondere deprimitur, & aggravatur, tanto majorem ad se erigendam vigorem concipit, & fortitudinem. De qua prouide eruditus, & ingeniosus Author quidam scribit:

Quo magis premitur, hoc magis tollit onus

Esto enim Marcus catenis aggravetur in carceribus, & flagellis lacretur in corpore, mysticus tamen Leo noster veluti Palma quædam cum tanto majori vehementia se per cælestium contemplationem in sublime erigit, proprio Marci nomini perfectè correspondens, quod sublimis interpretatur. Cum ingenti damno suo hujus nostri Leonis fortitudinem ipsi quoque Dæmones sunt experti, qui in ligneis, lapideis aut æreolis idolis passim adorabantur, qui virtuti Verbi Divini, & prædicationi Sancti Marci non valentes resistere, una cum status laribus suis in terram victi, & prostrati corruerunt: *Dæmonum fœdæ lacrye, quæ illic colabantur, exterminantur, quæque in illis inveniunt, solo ad aquarum, inquit Procopius. Torus itaque laetentur si se aduersus hunc Leonem armaverit, ejus tamen generositati prævalere minime valebit.*

17. Inter alia, quæ de ipso leguntur prodigia, unum est, quod stuporis terminos omnino excedit. Etenim Martyrii coronæ Alexandria 25. die Aprilis Anno Domini 64. Neronis Imperatoris anno octavo coronatus fuit. Traditio autem est illius regionis perpetua, quòd recurrente quovis anno martyrii hujus anniversario die herba, quæ in loco ubi Sacer Evangelista sanguinem suum pro Christi fide effudit, nascitur, si conculcata, aut præcisâ fuerit, copiosum sanguinem fundat. Quoddam nobis sanguis iste mysterium demonstrat: Eo tempore, quo in eadem Alexandria urbe sancta Virgo & Martyr Catharina martyrio coronata fuit, venæ viscerum suorum non sanguinem, sed lac loco sanguinis abundè fuderunt: *Lac non sanguis effluxit.* Cur hæc lac, Evangelista vero sanguinem nobis propinavit? Lac tenellorum infantum cibus est; sanguinem autem fundere vitæ proprium est, generosis, intrepidis, fortibus. Unde terra loci illius, in quo mysticus Leo noster sanguinem suum fudit, hoc sanguine potata herbas producit, quæ non lac, uti suæ naturæ conformatus facere debebat, sed sanguinem ministrat:

In loco, per quem tractus fuit, si quis in die Passio- nis sua herbam ibi nascentem lacerauerit, sanguinem vrum emittit. Hinc igitur facilis est con- jectura, num sanguis S. Marci sanguis fuerit gene- rosi, & fortis Leonis: siquidem ipsa quoque ter- ra, quæ sanguinem ejus imbiberat, & ex ea nata herbæ eundem sanguinem fondendi vigorem participant, ita, ut herbæ illæ angantur con- tra naturalem inclinationem, non tanquam te- netæ herbæ lac, sed verum sanguinem copiosè fundant.

18. Tanta est Leonis fortitudo, ut solo suo rugitu omnes alias feras in terrorem adigat; Audite Rupertum Abbatem id ipsum affirmantem: Ad vocem siue rugitum Leonis omnia con- tremiscunt, & cuncta animalium natura ter- retur, juxta illud: Leo rugiens quis non timebit? Talem se Leonem Marcus variis modis esse probavit. Postquam enim S. Evangelistæ M. xryrium completum fuit, infideles, & paga- ni sacrum ejus cadaver igne cremare & in cin- eres redigere decreverant, verum terra (haud se- cùs, ac si Leo quidam rugitum quendam edidis- set) tota tremere, ac velut contentus obfcura- ti, terra quodam grandinis diluvio adimpleti cœpit, audita sunt horrenda in tonari tonitrua, visæ sunt è cœli fulminis sagittæ vibrati, aced ut infideles omnes huic prodigio præsentis fuga sibi consuluerint, sacratissimo corpore post se relicto: Cum gentiles vellent corpus suum com- burere, subito aër turbatur, grando exoritur, tonitrua in tonant, fulgura coruscant, ita ut mul- ti timore corpus dimitterent. Quam horrendos rugitus ad perterrefaciendas hominum peccato- rum feras fortis hic Leo edidit, prout in variis Sacri sui Evangelii locis etiamnum audiri pos- sunt! An non vos, ô crudeles, & impii, rugitus ille consternat? In quacunq; mensura mensi fueritis remetietur, & adjicietur vobis? Nunquid vobis, ô filii ingrati, qui genitores vestros ver- bis & factis maletractatis, metum terribilis hic rugitus incutit? Qui malecixeris Patri, vel matri morte morietur? Nunquid rugitum hunc vos, ô blasphemii expavefcitis? Qui blasphemaverit in Spiritum Sanctum, non habet remissionem in aeter- num, sed reus erit delicti? Nunquid vos attonitos reddi, quotquot cor in malo obstinatum ha- bentes Verbum Dei attentâ aure auscultare non vultis? Adhuc cœcatum habetis cor vestrum, & non auditis? Nunquid horretis, ô superbi, hunc gravem rugitum audire: Qui voluerit feri major erit vester minister, & qui voluerit inter vos pri-

mus esse, erit omnium servus? Nonne vos rugi- tus ille, ô Avati, conturbat: Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum Dei? An non vos hypocritæ, rugitus ille horrendus tremere facit. Multi venient in nomine Dei dicentes, quia ego sum, & multos se- ducent? Denique nunquid rugitum hunc perti- mescitis, quotquot operibus vestris pessimis vos parum de sacro Dei Evangelio credere demon- stratis: Qui non crediderit damnabitur; O rugi- tus! ô tonitrua! ô fulmina expavefcenda.

Cap. 10. v. 25.
Cap. 13. v. 6.
Cap. 16. v. 16.

PARS SECUNDA.

19. Inter alias, quæ in Leone, ultra jam allatas, reperiuntur proprietates, hæc est valde quoque consideranda, quod scilicet Leo ad cor- respondendum receptis beneficiis per condi- gnam gratitudinem sit omnino promptissimus. Aulus Gellius, & Athenæus scribunt, quod mi- ser quidam in Dacia servus, nomine Androdus crudelitatem Domini, quam tyrannicâ manu adversus ipsum exercitabat, diutius sustinere non valens Dominum suum deserere, sibi que fuga consulere decreverit. Post elapsos à fuga sua tres annos, advertante sibi fortunâ, ad quod- dam divertit, qui ipsum mox agnitum, carce- ri que mancipatum pristino Domino suo resti- tuerunt, qui majori ob ceptam fugam crudeli- tate accensus, ipsum à feris vivum dilaniandum ad Circum condemnavit. Quapropter die mor- ti suæ determinato Leo quidam ferocissimus in apertum campum proficiens, oculis fulminare, & rugitibus ferocire cœpit. Mox verò, ut Androdum vidit, ferocitas in mansuetudinem commutata fuit; nam ante illum toto corpore prostratus, pedes ejus lingebat, multisque eum circum eundo blanditiis demulsit, totumque se illi amabilem, & placidum exhibuit. Cæsar ob- stupefcens causam hujus Androdum interroga- vit, qui respondit: postquam ab Hero meo fuga me subduxissem, in antro quodam quietis cap- tandæ causa consistenti hic idem Leo claudus, doloribusque penè confectus, ac sanguine ma- didus comparuit, & elevatum à se pedem læsum mihi ostendit, quasi medelam doloris sui à me postulaturus, in quo acutissimam festucam de- prehendi, multis illum acutisque doloribus ex- cruciantem; hæc è pede ejus extraxi, & simul omnem in eo mitigavi dolorem, qui statim multis me blanditiis prosequens, qualem potuit pro accepto beneficio mihi retulit gratitudinem;

Athenaus lib. 13. c. 30.
Et Aulus Gellius Nocl. Ar- tic. lib. 5. c. 14.
Constant. de Nota- ris de leo- ne lib. 2. c. 23.

Ælian. hist. nat. l. 7 c. 43.

Nunc autem variis ex signis eundem hunc Leonem esse cognosco, qui me quoque mox ut agnovit, multis cogitatis, & benevolentiae signis in signum gratitudinis mihi exhibitis, quod in illum contuli beneficium, compensare nititur.

20. Porro necessum est, ut homo ab ipsis feris ediscat qualiter benefactori suo, debita cum gratitudine obviare, & correspondere debeat; Id quod Seneca nos quoque edocet, cum ait:

Seneca. ad Lucillum Epist. 28.

Acceptum beneficium aeterna memoria insigendum est. Non tamen sanctus Marcus necellum habet ut monitum istud à Seneca ediscat, utpote qui suo Leoni similis, per veræ gratitudinis exemplum, tanquam Magister, virtutem hanc alios docere poterat, & porro docuit peregre. Etenim ex paulo ante dictis nostis, quod cum sanctus se sacerdotio indignum reputans, ne ad illud eveheretur, & functiones sacerdotales exercere adstringeretur, suadente humilitate dexteræ manus pollicem sibi metipsum amputavit. Sanctus autem Apostolus Petrus, amarissimus ejus Magister, discipuli sui probitatem, & sanctitatem satis habens perspectam, pollicem illum dexteræ facti Evangelistæ protinus restitui miraculosè à Deo impetravit. Quid igitur hic Marcus in signum debitæ gratitudinis erga Magistrum suum faciat? Audite. Calamum mox apprehendit, & non solum restitutum sibi pollicem, verum etiam totam manum conscribendo Evangelio suo adhibuit, ut voluntatem Magistri sui secundaret, & beneplacito tanti sui benefactoris gratanter satisfaceret. O gratas recepto beneficio vices relatas!

21. Ad hæc, confestim ut in Urbe Alexandria appulisset, cogitationes suas in Ecclesiam quandam fabricandam diverit, quæ fidelibus ovibus pro sacrarum functionum celebratione commoda esset: quod ita propositum Cælo ipsi per omnia impensè favente, intra breve temporis spatium suum est sortitum effectum, prout desiderarat: hancque ita feliciter absolutam Ecclesiam gloriæ, & honori Magistri sui devotissimè consecravit, eandem sancti Petri Ecclesiam cognominans, prouti sanctus Damianus affirmat: *Hoc itaque modo Alexandrinam fundavit Ecclesiam, eamque non suo, sed magistri nomine intulavit, ut ad honorem Beati Petri Sedes Apostolica nuncupetur.* Scit hic perciperem quidam factum Evangelistam ad hoc permoverit, ut fabricatam à se

Serm. 2. de sancto Marco.

Ecclesiam sancti hujus Apostoli honore dedicaret, & consecraret. Primitiæ enim Deo debentur, atque ideo, cum illa prima esset inter omnes ab ipso erectas Ecclesias, eadem sacratissima Trinitatis, vel saltem unius è tribus personis Divinis, vel denique Beatissima Virginis, & Matris Dei titulo condecorare debebat. Verum nequaquam ita visum est Leoni nostro mystico, qui potius erga Magistrum suum sanctum Petrum gratum se exhibere voluit, quasi diceret: Apostolorum Princeps mihi non solum nomen imposuit, verum etiam officium pariter, & auctoritatem Episcopalem; unde quia me ad hanc dignitatem evertit, intermittere nequaquam debes, quin pro debita correspondentia inter me & benefactorem meum conservanda, me gratum illi pro virtus exhibeam, hanc ei gloriam, & honorem attribuendi, ut scilicet primus titulus sub S. Petri nomine erigatur, & intituletur.

22. Jam sæpius nominata Ecclesia Alexandria (ut idem Damianus scribit) post Ecclesiam Romanam præcipua est inter omnes, quæ in toto mundo illius temporibus floruerunt: Ecclesia Alexandria præcellit illam Antiochia, sicuti Romana Alexandrinam. Etenim quod de Alexandria Ecclesia præcellentior fuerit, Magnam quàm cunctæ totius Egypti Ecclesie, non adeo miror, cum situata sit in ea civitate, quæ metropolis est totius Egypti, quod autem etiam Antiochenæ præferri debeat, quæ Summi Pontificis sancti Petri Sedes, & relictiora fuit, valde obstupescit. Veruntamen si huic difficultatis intelligentiam assequi volumus, adeamus sancti Matthæi Evangelium, ibidemque inveniemus quod Christo Pascha cum discipulis suis celebrare volente, discipuli de loco, in quo illud celebrari volebat, fuerint solliciti, dicentes: *Vbi vis præsumis tibi concedere Pascha?* Quibus Dominus respondit: *Ite in civitatem ad quandam, & dicite ei: Magister dicit, Tempus meum prope est, apud te facio Pascha cum discipulis meis. Quisnam esat is, qui locum celebrandæ paschæ præparaturus erat?* Petrus: ut verè quia discipuli nunquam soli ibant, Joannem ei viæ comitem assignavit, prout sanctus Lucas refert: *Misit Petrum, & Joannem, alterum ut diligentem, alterum ut dilectum.* Luc. 22. inquit Theodoretus in Catena. Discedunt igitur, dumque in via versus civitatem in proximis essent, obvium habere virum hydria aqua plena onustum; quem Petrus convocavit dicens

Bona

Bone vir, obsequium aliquod a te exposco, à quo non modica quoque in te manabit utilitas. Perlibenter illud præstabo, inquit vir ille, saltem dicite, in quonam obsequii genere servire possim. Cui Petrus: Magister meus pro Paschate celebrando domo tua opus habet, quam proinde nobis tantisper hoc sine accommodatam vellemus. Libentissimè, subdit vir ille, vos domus meæ Dominos esse jubeo, ac proinde pro libitu vestro de ea disponite. Hic scite cuperem, quomodo sit vir ille, qui cum Petro loquitur, siamque Domum tanta cum promptitudine offert? Nonnulli Marcum fuisse asserunt, qui valde gavisus est domam suam tam speciali honore, & favore condecorari: *Sermo quidem à Patribus traditus ad nos pervenit, eum qui lagenam aqua portabat fuisse Marcum beata illius Mariae filium.* Magnam favorem, inquit Marcus, mihi Petrus præstitit, quando domam meam elegit, ut à Dei Filio, & Apostolis hodie tanto honore afficeretur; Quare erga illum ingratum videri nolo, sed pro tanto beneficio ipsi in urbe Alexandrina Templum erigere, & consecrare decevi, quod post Romanum primum, & nobilissimum erit totius mundi. Ipse domum meam honoravit, ego autem in debita gratitudinis signum magnificabo Ecclesiam suam. *Ecclesia Alexandria præcellit illam Antiochia, sicut Romana Alexandrinam.*

23. Porro sacrum Divi Marci corpus multis annis Alexandria requievit. Dumque Venetias transferendum, eloculo Alexandrino levaretur, suavissimo odore universam illam civitatem adimplevit. Quia enim jam dicta urbs sacri Evangelistæ cineribus in sinu suo hospitium præbuit, in peculiare gratitudinis signum eandem urbem fragrantissimo odore perfudit. *Cum tolleretur corpus ejus Venetias asportandum, odor totam Alexandriam perfudit.*

24. Verum enim vero ut Urbs Veneta sacras hæc reliquias, in securiorem, quam possent, custodiam acciperet, easdem in sinum parietis cuiusdam collocavit, ubi tam diu quieverunt, donec diuturnitas, & longitudo temporis locum illum per oblivionem extra omnem hominum memoriâ reponeret, adeo ut ubi repositæ essent, prorsus nesciret. Magnam quidem ad explorandum corpus adhibuerunt diligentiam, sed castam prorsus & irritam. Tota Civitas ad orationes se recepit & jejunia, multis diebus institutæ sunt supplicationes, & Processiones, rogando assidue ut S. Evangelista illos exaudire suumque corpus sive locum, in quo beata ejus

ossa asservarentur, manifestare dignaretur. Sacer igitur Evangelista ad preces adeo ferventes, & universalem Venetorum devotionem intuitum se exhibere noluit, sed potius erga illam populi insignem pietatem gratum se ostendit, quando ex improvviso, *Lapides à columna profiliunt, & arcam ubi corpus ejus latebat, omnibus evidentè ostendit.*

25. Cum Dei Filius esset juxta stagnum Geneseth, in quæ ad eum conflavit hominum multitudo cupientium Verbum Dei ab eo audire. *Ut audirent Verbum Dei.* Luc. 5. Ut igitur devotæ eorum curiositati satisfacere, videns Petrum piscatum quidem esse, sed sine fructu, rogavit eum ut navem suam tantisper concederet, ut ea pulpiti loco utens, discursum quendam spiritualem, & salutarem ad turbas pronuntiaret; Quod Petrus libentissimè præstitit. Docuit igitur navim ingressus ad sedendum se composuit: *Et docebat de navicula turbas.* Ibid. n. 3. Sermone autem finito, ut se Petro ob mutuatam naviculam gratum exhiberet, jussit Petrum ad piscationem denuo redire, magnamque illi piscium prædam ex illa piscatione promissit: *Duc in altum, & laxate retia vestra in captivam.* num. 4. Qui jussu Salvatoris obtemperavit; *Et ceperunt piscium multitudinem copiosam.* num. 6.

O quam est hæc Dei nostri civilis, humanaque gratitudo! *Quia vero turbam de navicula Dominus instruxerat, non sine mercede navicula Dominum dereliquit, beneficans ipsum, quia dedit ei multitudinem piscium;* inquit Theophylactus. *Thom. in Urbs Venetiarum sancto Marco non naviculam, Cas. in qua ad mediam horam concionaretur, sed urbis suæ sinum, in quo semper, & perenniter requiesceret, libenter cessit; atque ideo sanctus Evangelista, ut gratum se ostendat, urbi Venetæ dicere videtur: Duc in altum, O Venetia, id est, præpara lingua, naves, triremes, imo integras navium classes, in altum mare concede, non ut pisces, sed ut præliis, faciasque non jam piscium prædam, sed strages Turcarum, Et sicut discipuli Concluserunt piscium multitudinem copiosam, ita tu, O Venetia, innumerabilem Turcarum, mancipiorum, navium, triremium capies prædam; ac proinde in omnibus præliis hæctenus pro Republica Veneta habitis, & deinceps habendis in signis militaribus sive vexillis Leones S. Marci conspiciuntur, qui pro exercitus Veneti salute, & bona custodia vigiliam agunt; in imminentibus præliis animi fortitudinem, & generositatem suggerunt, atque in*

Thom. de Urbe.

Theop. in cap. 5. Luc. Thom. in Cas.

Ib. n. 6.

et dens

evidens gratitudinis signum favorabiliter tibi affertur, ut in terra, marique adversus infestissimum Catholicæ fidei hostem, & formidabilissimam totius mundi potentiam dimicando, & prælio palmam referas, & gloriosissimè victrix, & triumphatrix evadas. Quapropter generosissimè, & animosissimè certa, & præliare bella Domini, Leo enim gloriosissimi Evangelistæ tui potens est, & abunde sufficiens, ut vel unico duntaxat rugitu crudelissimas, ferocissimasque tibi adversantes feras, sub infestis Mahumeti vexillis militantes, & intra lignorum, id est, navium sylvas per mare, ut te infestent, divagantes, interneconi tradant, & in turpem fugam agant. Interim non tantum Respublica Venæta,

verum etiam omnes Prælati, imo totus Christianus orbis ex hujus mystici Leonis salutari exemplo vigilantiam in Dei servitio exhibendam ad discant. Ab eodem quoque capiant insignia fortitudinis documenta, ut cum Fidei Catholicæ inimicis, & universa Dæmonum infernalium phalange intrepidè dimicare valeant. Et Respublica Venæta speciales huic sancto honores, in signum grati animi pro beneficiis impendendis constantè prosequatur, & continet, ut hactenus summa cum laude, & totius mundi applausu devotissimè fecerunt, sic enim mysticus Leo nosse pro ipsis terra marique vigilabit, illisque proteget. AMEN.

SERMO DUODECIMUS.

IN FESTO

SANCTORVM APOSTOLORVM JACOBI ET PHILIPPI.

*Non turbetur cor vestrum, neque formidet; Creditis in Deum, & in me creditis.
In domo Patris mei, &c. Joann. cap. 14.*

Prefens hic mensis Majus, qui ab antiquis olim Deæ Floræ dedicatus erat, amœnus deliriosissimusque hortus quidam mihi esse videtur, in quo terra vitulorum suorum fecunda genitrix cum in lætissimo cæli ætæi campo frondes dilatat, diversis coloribus variegata pomparum suarum extendere videtur vexilla. Nullus in viridario ramus, vel germen cernitur, cui surgens aurora tributi loco non det tot pretiosas margaritas, & uniones, quot in illius sinu maturino diluculo labuntur, aut ejus vultum respargunt rosis stillæ. Nullum est in arbore quavis folium, quin natales suos à jucundissimo Majo, tanquam verni temporis Duce profectos esse recognoscens, Cælo tanquam benigno suo benefactori, odoriferæ fragrantia suæ incensa offerendo, non corresponderat. Frondes sese mutuo dulciter amplexantes, odoriferæ Deæ Floræ tanquam jucundissimæ reris Præfidi, quot

foliis, totidem viridantibus Smaragdis constantem thronum erigere contendunt. Quod si flores in molestissima meridiana caloris hora frontem inclinantes in materij styli brachiis obdormiscunt, mirum non est, nam canoræ volucres harmonicos in purificati gutturis organo concertus formantes, ad dormiendum illos quasi invitant, dulcemque ac felicem somnum augurantur. Sol quidem flores temerarios esse existimat, quia illos secum quoad pulchritudinem concertare velle præsumit, ac proinde ardentium radiorum suorum ferula eosdem mortificare satagit, vitæ jucundos colores, in tristes mortis pallores commutando: venantamen Zephyrus suavibus susurris suis per circuitum ipsorum ludendo, eosque veluti ad saltandum provocando, serenam in floribus vultus jucunditatem constantè conservat. Imo ipsum met cælum pomposæ terræ, & Maji elegantia invidens, ab ornamentis ejus formam & ideam sumit.